

Silabusi për lëndën: Teoria e letërsisë

Të dhëna bazë për lëndën	
Njësia akademike:	Fakulteti i Filologjisë: Departamenti i gjuhës dhe i letërsisë gjermane
Titulli i lëndës:	Teoria e letërsisë
Niveli:	Bachelor
Statusi i lëndës:	E detyrueshme
Viti i studimeve:	Viti I, semestri II
Numri i orëve në javë:	2 + 0
Vlera në kredi - ECTS:	5
Koha dhe vendi:	Sipas orarit të caktuar
Mësimdhë-nësi i lëndës:	Prof. dr. Naim Kryeziu
Detajet kontaktuese:	naim.kryeziu@uni-pr.edu
Përshkrimi i lëndës:	
	Lënda “Teoria e letërsisë” është disiplina që merret me studimin e letërsisë si dukuri kulturore, me përkufizimin e konceptit të saj dhe me shpjegimin e metodologjive e të teknikave të leximit, të interpretimit e të analizës së teksteve letrare. Nëpërmjet kursit të teorisë së letërsisë studenti përfiton njohuri themelore për disa koncepte të përgjithshme, për funksionimin e instituteve letrare, për lidhjen midis tekstit e kontekstit dhe për ecuritë e komunikimit letrar.
Qëllimet e lëndës:	Lënda “Teoria e letërsisë” synon që studenti: <ul style="list-style-type: none">• të njihet me konceptet dhe me metodologjitë kryesore praktike për analizën e tekstit• të njohë ç’janë letërsia dhe teoria e letërsisë• të njohë ç’janë orientimet letrare• t’i shpjegohen roli dhe rëndësia e shoqërisë në krijimtarinë letrare• të njihet me llojet e romaneve dhe me gjinitë letrare• t’i shtjellohen pikëtakimet e teorisë së letërsisë si shkencë me shkencat e tjera• të mësojë se ç’janë tema e një vepre letrare, motivi, eufonia, ritmi, metri, fabula, etj.• Të fitojë një bazë të mirëfilltë të njohurive për studime shkencore në fushën e letërsisë.
Rezultatet e pritshme të nxënies:	Pas mbarimit të kursit, studenti duhet të ketë njohuri të mjaftueshme: <ul style="list-style-type: none">• për metodologjitë themelore të teorisë së letërsisë• për objektin kryesor të teorisë së letërsisë• për dallimin midis letërsisë dhe teorisë së letërsisë• për letërsinë dhe për gjuhën letrare;• për letërsinë dhe për rolin e shoqërisë• për letërsinë si art

- për lidhjet e letërsisë me artet e tjera
- për qëllimet dhe për detyrat e studimeve letrare
- për shkencat e letërsisë
- për studimin e letërsisë si art gjuhësor
- për analizën e veprës letrare
- për strukturën e veprës letrare
- për eufoninë, ritmin dhe metrin
- për narratorin në një vepër letrare
- për temën, motivin dhe fabulën në veprën letrare
- për gjinitë letrare
- për epin, poezinë lirike, poemën, sonetin, romancën, baladën, nekrologjinë, esenë, romanin, dramën, poezinë dramatike, metaforën, komedinë, novelën, ironinë, etj.

Ngarkesa e studentit (duhet të jetë në përputhje me rezultatet e nxënies së studentit)

Aktiviteti	Orë mësimore	Ditë/Javë	Gjithsej
Ligjëratat	2	15	30
Teori/Punë në laborator/Ushtime	1	15	15
Punë praktike			
Përgatitje për test	5	3	15
Konsultime me mësimdhënësin	0.25	15	3.75
Puna në terren			
Testi, punimi i seminarit	1	2	2
Detyrë shtëpie			
Mësimi individual (në bibliotekë apo në shtëpi)	1	15	15
Përgatitja për provimin final	2	5	10
Koha e vlerësimit (testi, kuizi, provimi final)	2	2	4
Projektet, prezantimet, etj.	1	1	1
Total			95.75:25= 3.83 4 ECTS

Metodologjia e mësimdhënies:

Mësimi zhvillohet me ligjëratat dhe me shpjegime përkatëse. Gjatë shpjegimeve zbatohet metoda ndërvepruese. Në fillim të ligjëratës zhvillohet gjithmonë debat për leksionin e mëparshëm. Në fund të ligjëratës bëhet një përsëritje e përbashkët e leksionit pasues.

Metodat e vlerësimit:

- Pjesëmarja aktive dhe detyrat 20 %
- Testi i parë 30 %
- Provimi përfundimtar (me shkrim/me gojë) 50%

Literatura	
Literatura bazë:	<ol style="list-style-type: none"> 1. René Wellek dhe Austin Warren: <i>Teoria e letërsisë, Tiranë 2007</i> 2. Milivoje Solar, <i>Hyrje në shkencën për leterësinë, Tiranë 2004</i> 3. Zejnullah Rrahmani, <i>Teoria e letërsisë, Prishtinë 2008</i>
Literatura shitesë:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Metzler Verlag Stuttgart: <i>Einführung in die Literaturtheorie, Stuttgart, 2012</i>
Plani i detajuar i mësimit	
Java	Ligjërata që do të zhvillohet
<i>Java e parë</i>	Teoria e letërsisë: <ul style="list-style-type: none"> -Me se merret teoria e letërsisë -Pikëtakimet e shkrimeve letrare me shkrimet tjera -Shkencat e studimit të letërsisë (degët) -Objekti i studimit të degëve të shkencës së letërsisë -Zanafilla e teorisë së letërsisë -Zhvillimi i teorisë së letërsisë
<i>Java e dytë</i>	Letërsia dhe studimi i letërsisë: <ul style="list-style-type: none"> -Dallimi midis letërsisë dhe studimit të letërsisë -Letërsia gojore -A mund të quhet letërsi gjithçka që është shkruar -Veprat artistike -Funksioni i letërsisë.
<i>Java e tretë</i>	Letërsia dhe gjuha: <ul style="list-style-type: none"> -Rëndësia e gjuhës në letërsi -Raporti i letërsisë ndaj realitetit shoqëror -Të kuptuarit e gjuhës në veprën letrare.
<i>Java e katërt</i>	Letërsia dhe shoqëria: <ul style="list-style-type: none"> -Letërsia dhe gjuha -Veprat letrare -Raportet e ndërlikuara të shoqërisë dhe të letërsisë -Si duhet të shqyrtohen veprat letrare -Pasqyrimi i ngjarjeve shoqërore në një roman -Ndikimi i veprave letrare në shoqëri.
<i>Java e pestë</i>	Letërsia si art: <ul style="list-style-type: none"> -Veçoritë e artistike të letërsisë dhe nevoja që letërsia të kuptohet e të studiohet në radhë të parë si art -Shfaqja e një vepre letrare -Poetika e Aristotelit.
<i>Java e gjashtë</i>	Letërsia dhe artet e tjera: <ul style="list-style-type: none"> -Marrëdhëniet e letërsisë me artet figurative dhe muzikore -Ndikimet dhe frymëzimet e ndërsjella të arteve të ndryshme -Bashkëpunimi i ndërsjellë i arteve.

<i>Java e shtatë</i>	Qëllimet dhe detyrat e studimit të letërsisë: -Letërsia si veprimtari krijuese gjuhësore -Kush merret me letërsi -Kontradiktat midis qëndrimit teorik dhe praktik ndaj letërsisë -Çfarë duhet të nxisë studimi i letërsisë.
<i>Java e tetë</i>	Shkenca për studimin e letërsisë: -Ndarja e shkencës së letërsisë -Historia e letërsisë -Teoria e letërsisë -Kritika letrare.
<i>Java e nëntë</i>	Studimi shkencor i letërsisë si art gjuhësor: -Estetika -Linguistika.
<i>Java e dhjetë</i>	Analiza e veprës letrare: -Të kuptuarit e një vepre letrare -Analiza gjuhësore e tekstit -Analiza teoriko-letrare e një vepre artistike.
<i>Java e njëmbëdhjetë</i>	Struktura e veprës letrare: -Ndërtimi i veprës letrare -Teoria e strukturës të shtresave të veprës letrare -Shtresa e tingullit -Shtresa e njësisë së kuptimore -Shtresa e botës së veprës -Analiza e veprës letrare si unitet.
<i>Java e dymbëdhjetë</i>	Eufonia, ritmi dhe metri: -Eufonia në një vepër letrare -Cilësitë e qenësore të brendshme dhe cilësitë relative të tingullit -Intonacioni -Kakofonia -Rima -Metri.
<i>Java e trembëdhjetë</i>	Tema, motivi dhe fabula: -Tema si kuptim i tërësor i veprës -Motivi - Fabula në veprën letrare.
<i>Java e katërbëdhjetë</i>	Narratori, karakteri dhe ideja: -Ç'nënkuptojmë me narratorin në veprën letrare -Roli i narratorit në veprën letrare -Analiza e karakterit -Ideja në analizën e veprës letrare.
<i>Java e pesëmbëdhjetë</i>	Gjinitë letrare: -Epika -Lirika -Dramaturgjia.

Politikat akademike dhe rregullat e mirësjelljes

Studentët duhet të vijnë me kohë në auditor, sepse ardhja me vonesë sjell ndërprerjen e mësimit dhe pengon, çrregullon e shpërqendron vëmendjen e studentëve. Gjatë orës së mësimit nuk lejohet përdorimi i mjeteve elektronike, sepse shkaktojnë zhurmë ose pengesa të tjera.

Hartoi: Prof. dr. Naim Kryeziu, 04.04.2025/NKr